

SVEA TANDVÅRD

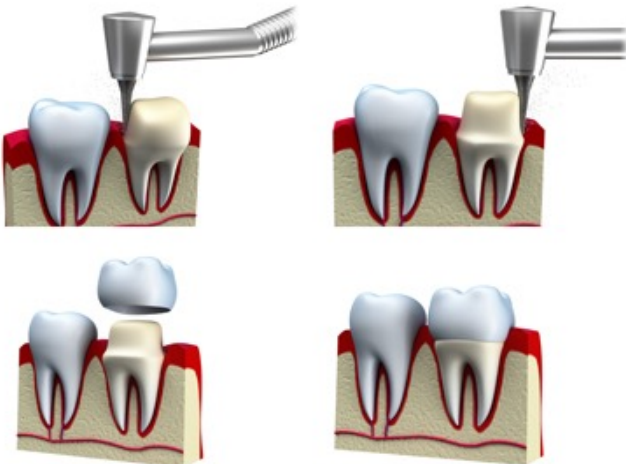

Kronor & Broar

Tänder är uppbyggda av kroppens hårdaste material, trots det vet vi att de kan frakturera och bli utnötta med tiden. Det finns olika anledningar till varför en så stark konstruktion ibland inte håller. Det som sker är att tanden blir försvagad genom att man t ex får karies/"hål" som lagas med en plastfyllning, tandgnissling/tandpressning som nöter ut tänderna. Tänder som ständigt lappas och lagas. Dessutom finns det faktorer som man inte kan styra över t ex medfödda defekter på emaljen som gör den sprödare.

När en tand har en substansförlust kan man ersätta det med en vanlig plastfyllning tills dess att man når en punkt där substansförlusten är omfattande och plastfyllningen blir för stor och därmed försätta tanden i en sämre situation och ökad risk för fortsatta frakturer.

Det är vid sådana situationer klokt att behandla med porslinskronor.

Porslinskronor

Det finns olika sorters porslinskronor, de kan vara uppbyggda av en metallkärna med påbränt porslin, även kallat metallkeramik krona. Eller helkeramiska kronor vilket innebär att hela kronan är uppbyggd och fräst i ett stycke, dessa kronor kallas för Zirkoniumkronor.

Hur gör man en porslinskrona?

Tanden som ska behandlas bedövas med lokalbedövning. Därefter slipar man runt tanden tillräckligt mycket för att göra plats för porslinskronan. När man har borrar och slipat klart tanden tar man ett silikonavtryck med en avtryckssked. Detta avtryck med annan viktig information som t ex färg på den nya tanden mm skickas till ett tandtekniskt laboratorium. Där framställs porslinskronan och skickas tillbaka till kliniken. Detta moment kan ta ca 1-2 veckor. När kliniken har fått kronan görs en första inspektion av tandläkaren, då tittar man på färgen och formen på kronan. Därefter provas den i munnen på patienten, då tittar man återigen på färgen, formen och att den passar in bra med resterande tänder och bettet. Är tandläkaren och patienten nöjda cementeras kronan fast. Detta är sista momentet i behandlingen, dock kan man behöva justera kronan i efterhand då de ibland kan kännas lite för "höga".

Porslinsbroar

Ibland saknar man tänder och då kan luckor mellan tänder uppstå. Dessa luckor kan man sluta mha porslinsbroar. Behandling med porslinsbroar kan liknas vid behandling med enstaka porslinskronor. Slipning görs på samma sätt och materialet är densamma, skillnaden är att kronor är en enskild tand och vid broar kopplar man ihop flera tänder. Det är viktigt att tänderna som ska fungera som stöd till bron är tillräckligt starka och välmående för att kunna bära konstruktionen. Det är därför viktigt med en klinisk och röntgenologisk undersökning av dessa tänder innan behandling. Detta gäller även vid behandling med enstaka kronor och porslinsfasader.

Porslinsfasader

Om man är missnöjd med utseendet på sina tänder kan det vara lämpligt att behandla dessa tänder med porslinsfasader. I andra fall kan man ha tänder som har blivit slitna eller gått sönder så pass mycket att en lagning inte håller både funktionellt och estetiskt. Enkelt förklarar man tandens framsida med ett porslinsskal. Vanligast är att man gör porslinsfasader på framtänder eller tänder som syns när man ler.

Hur gör man porslinsfasader.

Behandlingen utförs under lokalbedövning och till skillnad från porslinskronor så behöver man endast slipa framsidan på tanden. Därefter tar man ett silikonavtryck och skickar det till ett tandtekniskt laboratorium. Fasaderna görs i ett helkeramiskt material då det är höga krav på estetiken. Efter 1-2 veckor har man framställt och skickat porslinsfasaden till kliniken. Tandläkaren gör en första inspektion och därefter provas den i munnen på patienten. När tandläkaren och patienten är nöjda cementeras den fast på tanden.

Risker med behandling med kronor, broar och fasader.

Under slipningsmomentet är det viktigt att man har tillräcklig vattenkylning, men trots det finns det en risk att tandnerven kan ta skada av slipningen, man får då en sk pulpit (inflammerad pulpa). Om nerven har tagit skada brukar det initialt visa sig som illning som kan förvärras och övergå till värk.

Det är vanligt med illningar efter en behandling men dessa brukar oftast vara övergående. Det är ovanligt att illningarna övergår till värk men om detta skulle vara aktuellt är det rekommenderat med en rotbehandling.

Porslinets hållbarhet

Materialen som vi använder oss av är väldigt hållbara, trots det vet man att porslinet kan gå sönder. I vissa fall kan små tunna skärivor gå sönder och i andra mer ovanliga fall kan porslinskronan helt gå sönder. Anledningen till att ett så hårt material kan gå sönder kan ha olika orsaker. Framställningen av porslinet kan ha felat, obalans i bettet som leder till väldigt höga krafter på just den tanden.

Oavsett hur hårt materialet är så finns dessa risker, detta för att munnen är en tuff miljö. Tänder utsetts för värme, kyla, syror och väldigt höga krafter och påfrestningar flera gånger om dagen. Om inte originaltänderna som är kroppens hårdaste material klarar av en hel livstid är det orimligt att ha högre krav på ett material som framställs utanför munnen.

Det är som sagt ovanligt att porslinet går sönder men skulle detta uppstå har man enligt lag en garanti på 2 år från det datumet kronan, bron eller fasaden sattes fast.

Hur sköter man "porslinständer"

Efter att man är färdigbehandlad är det av stor vikt att man sköter sin orala hygien. Prognosen på behandlingen har en direkt koppling till munhygien.

Dessa tänder ska skötas om som dina andra tänder. Det innebär tandborstning med fluortandkräm morgon och kväll, tandtråd och vid porslinsbroar kan det vara lämpligt med mellanrumsborstar. Förutom den dagliga hygienrutinen är det viktigt med regelbundna besök hos tandhygienist för att få stöd, tips och råd för att optimera munhygien.

Trots att tänderna kläs med porslin kan man få "hål"/karies under kronan, bron eller fasaden. Dessa kariesangrepp är svåra att upptäcka och risken finns att de kan bli så pass stora att kronan, bron eller fasaden måste avlägsnas. Efter att man har avlägsnat all karies gör man en ny krona, bro eller fasad. Detta faller inte inom garantin, då garantin endast gäller vid materialets hållbarhet.

